

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Філософський факультет
Кафедра релігієзнавства**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

«__» _____ 201__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХРИСТІЯНСТВО**

для студентів

галузь знань	03 гуманітарні науки
спеціальність	6.020301 філософія (релігієзнавство)
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Релігієзнавство
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2017/2018</u>
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач:

Пасічник Олександр Сергійович, к.ф.н., асистент кафедри релігієзнавства

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробник:

Пасічник Олександр Сергійович, кандидат філософських наук,
асистент кафедри релігієзнавства.

Затверджено

« ____ » _____ 20__ р.

Зав. кафедри релігієзнавства

_____ (Харьковщенко Є.А.)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від « ____ » _____ 201__ року № __

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

« ____ » _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – ознайомлення студентів з історією християнства до розколу 1054 року. Забезпечення стійкої системи знань про специфіку формування християнського віровчення загалом, про особливості ходу Вселенських соборів. Розуміння студентами місця християнства в історії людства та України.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни. До початку вивчення цього курсу студенти мають відповідати загальним вимогам до знань та вмінь, що висуваються при навчанні у вищих навчальних закладах.

Вміти збирати та інтерпретувати інформацію щодо релігійних феноменів; використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно релігійних подій та явищ.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Християнство» належить до переліку дисциплін за вибором ВНЗ та викладається у 7 семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів із ранньохристиянською традицією. Розглядаються ідейні джерела християнства, історія формування віровчення. З'ясовуються причини та обставини розколу 1054 року на католицизм та православ'я.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про ранньохристиянську традицію, особливості формування християнського віровчення, взаємодію християнської церкви з державою на ранніх етапах розвитку церкви. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях християнства, вміючи надавати неупереджену експертну оцінку дослідженим явищам та феноменам.

5. Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, об'єкт, методологічні принципи, методи дослідження історії релігії;	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
1.2	основну проблематику періодизації історії християнських церков та критично осмислювати ці питання;	Лекція, самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
1.3	ідейне підґрунтя християнського віровчення	Лекція, самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
1.4	основні положення християнства про Ісуса Христа; вчення про Ісуса Христа в інших релігіях	Лекція Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	10
1.5	Зміст та історію створення основних ранньохристиянських текстів	Лекція самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
1.6	Вселенські собори, їх кількість, основні рішення та наслідки для подальшої церковної історії	Лекція самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	10
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури з історії християнської церкви	Лекція, самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
2.2	Пояснювати та обґрунтовувати логіку рішень, прийнятих на Вселенських соборах з позицій їх учасників	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	10
2.3	визначати місце християнства у соціальній і духовній структурі	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота,	10

	суспільства певного історичного періоду;		підсумкова контрольна робота	
2.4	аналізувати історичні факти і події в християнстві;	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
2.5	оперувати засвоєними знаннями на практиці;	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
2.6	здійснювати пошук, систематизацію та інтерпретацію додаткової інформації, необхідної для вивчення проблематики курсу	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої релігієзнавчої літератури в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт;	Лекція, самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	3
3.2	презентувати результати здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів;	Лекція, самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	3
3.3	формулювати і аргументувати власну думку в ході дискусії з проблем історії християнства та їх сучасної суспільної ролі; вести полеміку стосовно даних питань на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом курсу.	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	4
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу стосовно питань курсу;	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5
4.2	вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Лекція, Самостійна робота	контрольна робота, підсумкова контрольна робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	.1	.2	.1	.1	.2
Програмні результати навчання					

7. Структура курсу. у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій. Завершується дисципліна заліком.

Перша частина курсу присвячена донікейському періоду історії християнства.

Друга частина курсу присвячена історії християнства від Нікейського собору до розколу 1054 року.

8. Схема формування оцінки

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.6), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.6); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Критерії оцінювання:

1. Самостійна робота, контрольна робота, підсумкова контрольна робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань

Оцінювання за формами контролю:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Контрольна робота 1	Перша половина семестру	«1» x 12 = 12	«1» x 20 = 20
Контрольна робота 2	Друга половина семестру	«1» x 12 = 12	«1» x 20 = 20
Самостійна індивідуальна робота ¹	Підготовка есе за темою «Гоніння на християн» (перша половина семестру)	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Самостійна індивідуальна робота	Підготовка есе на тему «Вселенський собор (на вибір)» (друга половина семестру)	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова контрольна робота	Залік	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20

¹ Загальна кількість балів за самостійну індивідуальну роботу складає 50% від семестрової кількості балів, тобто мін. – 24 бали, максимум – 40 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума (проста або зважена)

балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та залікової роботи

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>48</i>	<i>12</i>	<i>60</i>
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	семінари	С/Р
<i>Змістовий модуль 1 Донікейське християнство</i>				
1	Тема 1 Ідейне підґрунтя християнства	2		6
2	Тема 2 Євангельська історія. Ісус Христос	2		6
3	Тема 3. Напрямки раннього християнства: гностицизм	1		9
4	Тема 4. Християнство періоду гонінь і мучеництва	2		6
	Контрольна робота	1		
	Самостійна робота. Підготовка есе за темою «Гоніння на християн»			6
<i>Змістовий модуль 2 Післянікейське християнство</i>				
5	Тема 5. Вселенські собори	5		7
6	Тема 6. Розкол 1054 року	2		9
	Контрольна робота	1		
	Самостійна робота. Підготовка есе на тему «Вселенський собор (на вибір)»			6
	Підсумкова контрольна робота	1		
	ВСЬОГО	17		55

Загальний обсяг **72 год.**, в тому числі:

Лекцій – **17 год.**

Семінарів – **0 год.**

Самостійна робота – **55 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна (базова):

1. Біблія, або книги Святого письма Старого й Нового Заповіту : Із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена / Пер. проф. І.Огієнка. – Київ : Українське Біблійне Товариство, 2003. – 1166с. – ISBN 966-7136-29-9.

2. Болотов В. В. Лекции по истории древней церкви.: Т. 1. Введение в церковную историю. / В. В. Болотов. – М.: Книга по требованию, 2011. – 262 с. – ISBN 978-5-4241-6777-5.

3. Болотов В. В. Лекции по истории древней церкви.: Т. 2. История церкви в период до Константина В. / В. В. Болотов. – М.: Книга по требованию, 2011. – 502 с. – ISBN 978-5-4241-6779-9.

4. Болотов В. В. Лекции по истории древней церкви.: Т. 3. История церкви в период Вселенских соборов. Церковь и государство. Церковный строй. / В. В. Болотов. – М.: Книга по требованию, 2012. – 354 с. – ISBN 978-5-458-44990-8.

5. Болотов В. В. Лекции по истории древней церкви.: Т. 4. История церкви в период Вселенских соборов. История богословской мысли. / В. В. Болотов. – М.: Книга по требованию, 2012. – 615 с. – ISBN 978-5-458-44993-9.

6. Карташев А. В. Вселенские соборы. – М.: Республика, 1994. – 640 с.

7. Кернс Э. Дорогами христианства: история церкви / Э. Кернс. – М.: Издательский дом «Протестант», 1992. – 281 с. – ISBN 5-85770-021-3.

8. Поснов М. Э. Гностицизм II века и победа христианской церкви над ним [Текст] / М. Э. Поснов. – Репр. воспроизведение изд. 1917 г. – Bruxelles : Жизнь с богом, 1991. – 825 с.

9. Хусто Л. Гонсалес, История христианства. От основания Церкви до эпохи Реформации. Т. 1. – СПб.: Библия для всех, 2008. – 238 с.

Додаткова:

1. Армстронг К. Библия. Биография книги. / К. Армстронг [пер. с англ. М. Черняк]. – М.: АСТ МОСКВА, 2008. – 346 с. – (10 книг изменивших мир). – ISBN 978-5-17-049441-5.

2. Головащенко С. Біблієзнавство. Вступний курс: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 496 с.

3. Григорий Нисский. Об устройении человека. – СПб.: Аксиома, 1995. – 176 с.

4. Иоанн Дамаскин Точное изложение православной веры [Текст] / Иоанн Дамаскин (преподобный). – М. : ДАРЪ, 2007. – 416 с. - (Серия "Духовное наследие"). – ISBN 978-5-485-00124-7.
5. св. Иринея Лионский. Творения. / Пер. П. Преображенского. — [СПб., 1900], Н.Сагарды [СПб., 1907]. (Серия «Библиотека отцов и учителей Церкви». II); М.: Благовест, 1996. — 640 с.
6. Лозинский С.Г. История папства. – М.: Издательство политической литературы, 1986. – 384 с.
7. Мецгер Б., Барт Э. Текстология Нового Завета. Рукописная традиция, возникновение искажений и реконструкция оригинала. – М.: Издательство ББИ, 2013. – 405 с. – ISBN 978-5-89647-270-4.
8. Мецгер Б. Канон Нового Завета. Возникновение, развитие, значение. – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2008. – 332 с. – ISBN 5-89647-154-8.
9. Мецгер Б. Новый Завет. Контекст, формирование, содержание. – М.: Библейско-богословский институт св. апостола Андрея, 2013. – 360 с. – ISBN 978-5-89647-249-0.
10. Поснов М. Э. История христитанской Церкви. (До разделения Церквей 1054 г.) [Текст] / М. Э. Поснов. - М. : Высшая школа, 2005. - 648 с. - (Классика философской мысли).
11. Сагарда Н. Лекции по патрологии I-IV века. – М.: Издательский совет Русской Православной Церкви, 2004. – 796 с.
12. Свенцицкая И. С. Судьбы апостолов. Мифы и реальность. / И. С. Свенцицкая. – М.: Вече, 2005. – 352 с. – (Библейские тайны). – ISBN 5-9533-0827-2.
13. Фридман Р. Как создавалась Библия. – М.: Эксмо, 2011. – 400 с. – ISBN – 978- 5-699-48351-8.
14. Шафф Ф. История христианской Церкви. Т. 3. Никейское и посленикоевское христианство. От Константина Великого до Григория Великого. 311-590 г. по Р.Х. – СПб.: Библия для всех, 2007. – 687 с.